

ERASMUS+

Jean Monnet

Проект кафедри всесвітньої історії

**Європейський мультикультуралізм як досвід та шлях до
європейської інтеграції України**

**“European multiculturalism as an experience and a path for
Ukraine's European integration”**

(01.09.2023 – 31.08.2026)

Мета проекту – сприяти визнанню українським суспільством та урядом мультикультуралізму як запоруки успішного розвитку України та її європейської інтеграції. Проект спрямований на поширення європейського досвіду розбудови громадянського суспільства на засадах різноманіття та толерантності.

Заходи та інструменти проекту поєднують освітню, наукову, інформаційну та просвітницьку складові:

викладання навчальних дисциплін: «Європейські діаспори України», «Мультикультурний вимір ЄС», «Етнополітика України: досвід та перспективи трансформації», «Європейська культурна спадщина України в умовах російської агресії», «Регіональний дискурс політики мультикультуралізму», «Регіональний дискурс політики мультикультуралізму», «Національне та мультикультурне в музейних наративах Європи та України»;

публічні лекції, тренінги,

Всеукраїнська студентська конференція «Україна на ментальній карті Європи: історичний досвід, сьогодення, перспективи»;

Міжнародна наукова конференція «Єдність у розмаїтті: історичні, соціокультурні та геополітичні виміри головної ідеї Європейського Союзу для України»,

Круглий стіл «Українські регіони та етнокультурне розмаїття: пошук шляху до ЄС».

Електронні та друковані ресурси як результат проектної діяльності: навчально-методичні, інформаційні матеріали з питань мультикультуралізму, інтегровані в систему підготовки студентів історичних та інших спеціальностей, учнівської молоді; навчальний посібник «Етнічні діаспори України на шляху до європейської інтеграції»; матеріали та тези конференцій і круглих столів; наукові публікації учасників проекту.

Цільові групи проекту:

в освітній сфері: студенти, учні, викладачі навчальних закладів різних рівнів;
у науковій сфері: науковці, дослідники, студенти та молоді вчені, працівники музеїв;
у громадській сфері: громадські об'єднання (молодіжні, студентські, професійні), спілки, товариства, етнічні групи та діаспори;
у сфері підприємництва: приватний бізнес та державні підприємці;
в органах влади та управління: голови та представники міських, районних та обласних державних адміністрацій;
в органах самоврядування: представники міських, обласних, районних та інших рад, територіальних громад, зокрема їхніх сільських частин.

Місія проекту:

Європейська політика, заснована на принципах різноманіття є досвідом, прикладом, пропонує механізми вирішення різного роду конфліктів, що поляризують суспільство за певними ознаками. Ознайомлення з досвідом ЄС у формуванні громадянського суспільства, побудованого на засадах толерантності та поваги до кожної людини, є актуальним для подолання проявів ксенофобії, нетерпимості. Для України, яка є прикладом країни з високим відсотком національних меншин, складною історією формування культурної специфіки окремих регіонів, усвідомлення мультикультурності як основи державного і суспільного поступу, є нагальною потребою. Тривала війна в Україні та повномасштабна російська агресія призвели до загострення проблем міжкультурних контактів, які стали предметом спекуляцій та полем впливу російської пропаганди, яка націлена на посилення поляризації суспільства, насамперед за етнічною ознакою, поширення негативних стереотипів і упереджень стосовно ЄС та цінностей, які визначають його існування, зокрема стосовно різноманіття. Війна в Україні посилила вплив радикальних, правих сил і поглядів, що загрожує формуванню толерантного суспільства. Вирішення проблеми – поширення знань про ЄС як дієвої моделі співіснування розмаїтого суспільства, де здатність до діалогу, забезпеченого на світоглядному та законодавчому рівні, створює можливості сталого розвитку, існування, самовдосконалення кожної людини. Одним з визначальних положень

Угоди про асоціацію України та ЄС є дотримання прав осіб, які належать до національних меншин, недискримінації осіб, які належать до меншин і поваги до різноманітності. Разом з цим, прийняття мультикультуралізму як політичної та громадської стратегії України, створює нові можливості євроінтеграції на регіональному/локальному рівні, що відповідає викладеним у ст. 400 Угоди принципам співробітництва на двосторонньому, регіональному та європейському рівнях: а) повага самобутності та інтересів місцевих громад, особливо у сільській місцевості; б) важливість культурної спадщини. У проекті ці принципи пропонуються розглянути та реалізувати через поняття мультикультуралізму, який сприяє подоланню розриву як між окремими регіонами, локальними спільнотами, формуванню поваги до культурної спадщини як українців, так і десятків етносів, які визначають цивілізаційне обличчя України.

В умовах війни та значних людських і матеріальних втрат, виникає необхідність втримати обраний українським суспільством вибір на шлях до ЄС, для чого кваліфікований, професійний підхід до поширення знань про цінності різноманіття в освітньому середовищі, діалог з молоддю, різними цільовими групами, які охоплюють не тільки аудиторію великого міста, а й регіонів, зокрема села, є засобом зберегти цей вибір.

Цілі проекту:

Виходячи з викликів, що стоять перед Україною та європейською спільнотою, яка рішуче підтримує українців у їхній боротьбі, цілі проекту є наступними:

- підготовка фахівців високого рівня (у даному випадку істориків та учителів історії), які добре знають історію становлення європейської спільноти на засадах толерантності та поваги до «інших» і готові не лише поширювати знання, а й впроваджувати їх у свою професійну практику в контексті українських реалій. Цьому сприятиме створення якісного освітнього продукту - інтегрованого модуля навчальних дисциплін та комплексу матеріалів: лекцій, практичних занять, методичних розробок, які стануть основою для апробації як при викладанні їх студентам, так і іншим слухачам та цільовим групам;

- створення умов та проведення досліджень з історії та практики європейського розмаїття, стану його розвитку в Україні, апробація результатів наукових досліджень у рамках викладання, обговорення на наукових конференціях, зокрема за участі студентів та молодих науковців, публікація досліджень щодо історичних витоків ксенофобії, негативних стереотипів та упереджень, впливу політики та пропаганди на формування суспільних настроїв та поглядів, спекуляцій та маніпуляцій фактами історії;

- реалізація проекту в широкому публічному просторі із залученням студентського самоврядування, органів влади, громадських інституцій, представників національних меншин; органів місцевого самоврядування сільських територіальних громад, випускників історичного факультету ДНУ та стейкхолдерів;

- підготовка та проведення заходів, лекцій, тренінгів, дискусій, присвячених мультикультурній спадщині Дніпровського регіону та України (науково-популярний цикл заходів «Мультикультурне обличчя міст і сіл Дніпровського регіону» та

обговорення європейського досвіду її вивчення та збереження за участі місцевих громад та представників бізнесу).

- формулювання пропозицій та ініціатив щодо практичної реалізації ідеї різноманіття в освітній та науковій діяльності, в практиці державних та виборних органів влади, зокрема сільських громад.

Очікуваний результат проекту: прийняття, засвоєння та практична реалізація учасниками проекту ключових положень мультикультуралізму як умови європейської інтеграції України.

Команда проекту

Альберт ВЕНГЕР,

кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії.

Роль у проекті: керівник проекту.

Завдання: формування та координація команди, моніторинг реалізації проекту на предмет дотримання термінів та відповідності запланованим якісним і кількісним показникам, комунікація із зовнішніми стейкхолдерами, підготовка звітної документації.

Завдання: розробка навчально-методичного комплексу та викладання дисципліни «Європейські діаспори України»; написання та публікація тематичної статті для фахового видання; написання та публікація розділу в навчальному посібнику "Етнічні діаспори України на шляху до євроінтеграції"; комунікація з представниками бізнес-спільноти та етнічних громад міста та області як стейкхолдерами проекту; підготовка доповідей для конференцій та круглих столів, запланованих в рамках проекту; підготовка та проведення 1 публічної лекції за темою проекту.

Контакти: vengeralbert@gmail.com

Наталія ВЕНГЕР,

докторка історичних наук, професорка кафедри всесвітньої історії, директорка Центру українсько-німецьких досліджень.

Роль у проекті: учасниця, викладачка-тренер.

Завдання: розробка навчально-методичного комплексу та викладання дисципліни «Мультикультурний вимір ЄС»; написання та публікація тематичної статті у фаховому виданні; написання та публікація розділу у навчальному посібнику «Етнічні діаспори України на шляху до європейської інтеграції», загальне редагування цього посібника; підготовка доповідей для конференцій та круглих столів, запланованих в рамках проекту; підготовка та проведення 1 публічної лекції за темою проекту.

Контакти: nataliyavenger@yahoo.com

Дмитро АРХІРЕЙСЬКИЙ,

доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії, в. о. декана історичного факультету

Роль у проекті: учасник, викладач-тренер.

Завдання: розробка навчально-методичного комплексу та викладання

дисципліни «Етнополітика України: досвід та перспективи трансформації», написання та публікація тематичної статті до фахового видання; написання та публікація розділу у навчальному посібнику «Етнічні діаспори України на шляху до європейської інтеграції», організація та проведення міжнародної конференції «Єдність у різноманітті: Історичний, соціокультурний та геополітичний вимір головної ідеї Європейського Союзу для України», підготовка матеріалів для публікації за результатами конференції; комунікація з командою проекту «Університет третього віку»; підготовка доповідей для конференцій та круглих столів, запланованих в рамках проекту; підготовка та проведення 1 публічної лекції для широкої аудиторії за темою проекту; організація та проведення опитування студентів щодо якості викладання дисциплін, запропонованих в рамках проекту.

Контакти: siverin47@ukr.net

Валерія ЛАВРЕНКО,

кандидатка історичних наук, доцентка кафедри всесвітньої історії

Роль у проекті: учасниця, викладачка-тренер.

Завдання: розробка навчально-методичного комплексу та викладання дисципліни «Національне та мультикультурне в музейних наративах Європи та України»; написання та публікація тематичної статті до фахового видання; написання та публікація розділу до навчального посібника «Етнічні діаспори України на шляху до євроінтеграції»; комунікація з музейними інституціями України як стейкхолдерами проекту; організація та проведення всеукраїнської студентської конференції, підготовка до друку тез доповідей її учасників; підготовка доповідей на конференції та круглі столи, заплановані в рамках проекту; підготовка та проведення 1 публічної лекції, спрямованої на широку аудиторію за темою проекту; інформаційна підтримка проекту через комунікацію зі ЗМІ та ведення сторінок проекту в соціальних мережах.

Контакти: valeriialavrenko@gmail.com

Ольга КАКОВКІНА, кандидатка історичних наук, доцентка, доцентка кафедри всесвітньої історії.

Роль у проекті: учасниця, викладачка-тренер.

Завдання: розробка навчально-методичного комплексу та викладання дисципліни «Регіональний дискурс політики мультикультуралізму»; написання та публікація тематичної статті до фахового видання; написання та публікація розділу в навчальному посібнику «Етнічні діаспори України на шляху до євроінтеграції»; організація, проведення та підготовка до друку матеріалів круглого столу «Українські регіони та культурне розмаїття: шлях до ЄС»; комунікація з регіональними органами влади та об'єднаними територіальними громадами як стейкхолдерами проекту; підготовка доповідей для конференцій та круглих столів, запланованих в рамках проекту; підготовка та проведення 1 публічної лекції для широкої аудиторії за темою проекту.

Контакти: landion@ukr.net

Олена ХОДЧЕНКО,

кандидатка історичних наук, доцентка кафедри всесвітньої історії.

Роль у проекті: учасниця, викладачка-тренер.

Завдання: розробка навчально-методичного комплексу та викладання дисципліни «Європейська культурна спадщина України в умовах російської агресії»; написання та публікація тематичної статті у фаховому виданні; написання та публікація розділу в навчальному посібнику «Етнічні діаспори України на шляху до європейської інтеграції»; підготовка доповідей на конференції та круглі столи, заплановані в рамках проекту; підготовка та проведення 1 публічної лекції, орієнтованої на широку аудиторію, за темою проекту; комунікація з коворкінгами, освітніми хабами, бібліотеками, які є стейкхолдерами проекту; координація проведення науково-популярного циклу лекцій.

Контакти: floresca@ua.fm